

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

26 אוגוסט 2020

עמ"נ 38126-12-19 אבו טיר ואח' נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה סניף מזרח ירושלים

בפני כב' השופטת תמר בזק רפפורט

המעוררים:

1. אבו טיר

2. בלאל

על-ידי ב"כ עו"ד אמיר חסן

נגד

המשיב:

משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי), עו"ד עמיחי

גימאני

חקיקה שאוזכרה:

[חוק האזרחות והכניסה לישראל \(הוראת שעה\), תשס"ג-2003: סע' 1, 2, 3, א3\(1\), א3\(2\), 1א3](#)[חוק האזרחות, תשי"ב-1952](#)[חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952](#)

מיני-רציו:

* בדין נדחתה הבקשה להסדרת מעמדו על דרך רישיון ישיבת קבע, לאור הוראת סעיף 2 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003, שאסרה, ועודנה אוסרת, על שר הפנים ועל מפקד האזור לתת לתושב אזור רישיון ישיבה בישראל

* משפט מינהלי – כניסה לישראל – תושב האזור

* משפט מינהלי – כניסה לישראל – איחוד משפחות

* משפט חוקתי – כניסה לישראל – חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003

ערעור על פסק דינו של בית הדין לעררים, בו נדחה על הסף ערר אשר הוגש כנגד סירובו של המשיב לשדרג את מעמד המערער מרישיון ישיבה מסוג ב/1 לרישיון ישיבה ארעי מסוג א/5.

בית המשפט דחה את הערעור, ופסק כלהלן:

מאחר שאין עוררין על כך שהמערער התגורר באזור בין השנים 1998 עד 2005, הרי שאף אם אינו רשום באזור, די בכך להחיל עליו את נוסחה של הגדרת "תושב אזור" כפי שעמד בתוקף במועד מתן ההחלטה בבקשה להסדרת מעמדו, בשנת 2008, וכפועל יוצא את חוק הוראת השעה. אכן, בקשת המערערת

לרישום ילדיה בשנת 2007 ובשנת 2008, הוגשה כשנתיים לאחר מגוריה בישראל, אולם אין די בכך כדי לראות בילדיה, במועד הגשת הבקשה, כתושבי ישראל.

אמור מעתה, גם אם ניתן לראות את המערער כמי שבפועל התגורר בישראל דרך קבע במועדי הבקשות משנת 2007 ומשנת 2008 להסדרת מעמדו בישראל, עדיין לצורך תחולת חוק הוראת השעה נותר הוא במועד הגשת הבקשות בשנים 2007 ו-2008 "תושב אזור".

משחל חוק הוראת השעה על המערער, בדין נדחתה הבקשה להסדרת מעמדו על דרך רישיון ישיבת קבע, לאור הוראת סעיף 2 לחוק שאסרה, ועודנה אוסרת, על שר הפנים ועל מפקד האזור לתת לתושב אזור רישיון ישיבה בישראל. המערער, שכבר במועד הגשת הבקשה שהוגשה ביום 4.3.2007, ובוודאי במועד הגשת הבקשה מיום 21.1.2008, שבעקבותיה ניתנה החלטת המשיב בדבר מעמדו, היה בן למעלה מ-14 שנים, לא היה זכאי איפוא לרישיון ישיבת קבע בישראל.

גישתם של המערערים, לפיה יש לראות במי ששהה במשך שנים ארוכות בישראל כמי שאיננו עוד תושב אזור, אינה עולה בקנה אחד עם לשון החוק או עם תכליתו ואף לא עם הלכות שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון.

פסק-דין

ערעור על פסק-דינו של בית-הדין לעררים (כב' הדיין שלומי ויזן) מיום 28.10.2019, ובו נדחה על הסף עררם של גב' ____ אבו טיר, המערערת, ובנה מר ____ בלאל, המערער, אשר הוגש כנגד סירובו של המשיב לשדרג את מעמד המערער מרישיון ישיבה מסוג ב/1 לרישיון ישיבה ארעי מסוג א/5.

רקע

1. ביום 23.9.1991 נישאה המערערת, תושבת קבע בישראל, למנזר אחמד עיד, בעל דרכון ברזילאי (שהתגורר במקור ברמאללה שבאזור, אך אינו רשום באזור). לאחר נישואיה, ביום 19.12.1991, עברה המערערת להתגורר בברזיל, שם נולדו שלושת ילדיה - המערער, אשר נולד ביום 19.8.1992, ושני אחיו - חנין, אשר נולדה ביום 6.7.1994; ומחמד אשר נולד ביום 16.11.1996.

2. ביום 13.8.1997, שבו המערערת, בעלה דאז וילדיה לישראל. בחלוף כחצי שנה, ביום 4.2.1998, הגישה המערערת בקשה להעניק מעמד בישראל למי שהיה בעלה באותה עת, וילדיה שהיו נלווים לבקשה - המערער ושני אחיו (בקשה מס' 34/98). ביום 8.2.1998, סורבה בקשתם של המערערים.

3. אין חולק, כי במשך שבע השנים שלאחר מכן, במהלך השנים 1998 עד 2005, התגוררו המערערים ברמאללה שבאזור.

4. ביום 1.12.1999, שב בעלה דאז של המערערת לברזיל, וביום 30.8.2003, התגרשו המערערת ובעלה לשעבר.
5. ביום 5.3.2007, מספר שנים לאחר גירושיה, הגישה המערערת בקשה למתן מעמד לשלושת ילדיה (בקשה מס' 153/07). לבקשה צירפה המערערת תצהיר מטעמה ומכתב מטעם בא כוחה דאז. במועד זה היה המערער כבן 14 וחצי.
6. ביום 3.4.2007, סורבה בקשת המערערת בנימוק של היעדר מרכז חיים בישראל – וזאת מאחר שהמערערת מסרה כי לאחר כניסתה לישראל בשנת 1997, התגוררה אצל חמיה ברמאללה שבאזור, ורק מאז חודש ספטמבר 2005, היא מתגוררת בישראל עם ילדיה.
- על החלטה זו לא הוגש ערר מטעם המערערים.
7. ביום 21.1.2008, הגישה המערערת בקשה נוספת להעניק מעמד לילדיה (בקשה מס' 46/08). במועד הגשת הבקשה התבקשה המערערת להמציא מסמכים נוספים לתמיכה בבקשתה. במועד הגשת בקשה זו היה המערער כבן 15 וחצי.
8. יצוין, כי במועד הגשת הבקשה נשלחו שאילתות לגורמים נוספים שהשיבו כי אין הערות - השב"כ ביום 28.2.2008, המשטרה ביום 29.7.2008. ממצאי חקירות המל"ל היו שהמערערת מתגוררת בישראל מאז חודש ספטמבר 2005, ולפני כן התגוררה ברמאללה ובברזיל.
9. ביום 30.4.2008 נשלח למשיב מכתבו של ב"כ המערערת דאז, ובו ביקש לקבל עדכון בנוגע לבקשתה של המערערת מיום 21.1.2008. במענה לכך מסר המשיב במכתבו מיום 25.5.2008, כי המסמכים שהתבקשה המערערת להמציא טרם התקבלו.
10. ביום 11.6.2008, הגישה המערערת מסמכים נוספים וכן תצהיר מטעמה ומטעם אבי המערערת בדבר מגוריה בישראל החל מחודש יוני 2005. במענה לכך, מסר המשיב במכתבו מיום 16.6.2008, כי על המערערת להמציא תצהיר המפרט היכן התגוררה ממועד נישואיה בשנת 1991 וכן תעודות לימודים על שם שלושת ילדיה משנת 1997.
11. ביום 23.7.2008, התקבלו המסמכים הנדרשים, וביניהם תצהיר המערערת מיום 13.7.2008, בגדרו הצהירה המערערת כי התגוררה ברמאללה בין השנים 1997-2005.

12. ביום 29.7.2008, התקבלה החלטת המשיב בדבר מעמד ילדיה של המערערת, אשר בגדרה הוחלט לאשר את בקשת המערערת לרישום ילדיה על סמך מגוריה בישראל מאז שנת 2005. במסגרת ההחלטה ניתן לאחיו ולאחותו של המערער מעמד ארעי מסוג א/5, אשר שודרג מאז למעמד קבע, ואילו למערער ניתן רישיון ישיבה מסוג ב/1 מאחר שהמערער, העונה להגדרת תושב אזור, היה מעל לגיל 14 במועד הגשת הבקשה ועל כן בהתאם להוראות החוק, מעמדו לא משודרג.

המערערים לא הגישו ערר על החלטה זו.

13. החל מיום ועד היום 4.8.2008, קיבל המערער רישיון ישיבה מסוג ב/1 שהוארך מדי שנה.

14. בחלוף כעשר שנים ממועד ההחלטה בדבר סיווג מעמדו של המערער, ביום 23.9.2018, פנה ב"כ המערערים במכתב למשיב ובו ביקש כי ישודרג מעמדו של המערער, שכן לשיטתו, שהותו באזור הייתה תוצאה של אילוץ וכפייה בשל מצבה של המערערת עם בעלה לשעבר. במכתב נטען כי המערער התגורר באזור לתקופה קצובה ואין לו קשר לאזור בכל השנים שלאחר אישור בקשתו להסדרת מעמדו.

15. ביום 19.2.2019, הושב לב"כ המערערים כי המערער עונה להגדרה "תושב אזור" נוכח הוראות החוק, וזאת לאור מגוריו באזור בין השנים 1997-2005. על כן, הבהיר המשיב, כי מאחר וגילו של המערער היה מעל 14 במועד הגשת הבקשה, לא ניתן לשדרג את מעמדו.

16. ביום 25.2.2019, הגיש ב"כ המערערים ערר פנימי בגדרו טען כי הגדרת המערער כתושב אזור אינה יכולה לרדוף אותו כל חייו, ובחלוף עשר שנים של מגורים בישראל, אין לראותו עוד כ"תושב אזור". עוד נטען בערר כי המערערת הגישה בקשה קודמת אשר סורבה בשל אי הוכחת מרכז חיים (ככל הנראה הכוונה הייתה לבקשה שהוגשה בשנת 1998). על כן, לשיטת ב"כ המערערים, בהתאם לנוהל רישום ילדים העדכני, יש לחשב את גיל המערער לצורך בחינת זכאותו למעמד במועד הגשת הבקשה הראשונה.

17. הערר נדחה בהחלטת המשיב מיום 22.5.2019, ובה צוין כי נוכח מגורי המערער באזור, ולאור הוראות החוק, אין אפשרות לשדרג את מעמדו של המערער. כן נכתב בהחלטה, כי גם במועד הגשת הבקשה הראשונה, היה המערער בן למעלה מ-14.

18. ביום 23.6.2019 הגישו המערערים ערר לבית הדין לעררים, וביום 1.8.2019, הגיש המשיב בקשה לסילוק הערר על הסף.

19. ביום 28.10.2019, ניתן פסק דינו של בית הדין לעררים ובגדרו נדחה הערר על הסף, מבלי שהוגש כתב תשובה.

פסק הדין של בית הדין לעררים

20. בית הדין לעררים קבע בפסק דינו כי דין הערר להידחות על הסף בשל מספר טעמים:

ראשית, דחה בית הדין את טענת המערערים לפיה מועד הגשת הבקשה הראשונה לצורך בחינת מעמדו של המערער הינו מועד הבקשה בשנת 1998. לעניין זה קבע בית הדין, כי הנספח שצורף להודעת הערר כהוכחה להגשת הבקשה משנת 1998, הינו מסמך ללא כל פרטים מזהים, תאריך או כל פרט מזהה אחר היכול לקושרו למערערים. עוד נקבע, כי אף אם היה מוכח כי אכן מדובר באישור להגשת בקשה בשנת 1998, וכי זו אכן הבקשה הראשונה מטעם המערערים להסדרת מעמדם של המערער ואחיו, הרי שנוכח העובדה שבקשה זו סורבה, אין להתייחס אל המועד שבו הוגשה כאל המועד הקובע להגשת הבקשה לצורך בחינת מעמדו של המערער. בית הדין ביסס קביעתו זו על סעיף 6.4.7.ג לנהל רישום ילדים הקובע כי מועד הגשת הבקשה יחושב "לפי המועד הראשון שבו הוגשה הבקשה שלא נדחתה". על כן, קבע בית הדין כי מועד הגשת הבקשה יחושב לפי תאריך הגשת הבקשה מושא ההחלטה המקורית, דהיינו, לפי התאריך 21.1.2008. בית הדין הדגיש, כי במועד זה היה המערער בן 16, ועל כן הנוהל אינו חל עליו. אשר על כן, קבע בית הדין, כי אין צורך להידרש כלל לבחינת השאלה האם המערער כיום ובשנים האחרונות הוא תושב ישראל או תושב האזור, שכן שאלה זו אינה רלוונטית ואינה נחוצה להכרעה במקרה דנן.

שנית, התייחס בית הדין להלכה שנקבעה בעניין סלאחאת (עת"מ 20474-08-16 סלאחאת נ' משרד הפנים (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 9.1.2017) ממנה ביקשו המערערים להקיש לענייננו. בית הדין קבע כי עניין סלאחאת עסק במקרה שונה לחלוטין, שכן ההחלטה שנתקפה במסגרתו היא ההחלטה המקורית של המשיב הקובעת כי מרכז חייה של משפחת סלאחאת הוא באזור, בעוד שבמקרה זה אין חולק כי המערערים היו תושבי אזור, לכל הפחות בין השנים 1998-2005. בית הדין ציין כי כך גם נקבע בהחלטה

המקורית שניתנה בעניינו של המערער ושני אחיו, ועל בסיס החלטה זו האריך המשיב את רישיון הישיבה של המערער מדי שנה.

שלישית, קבע בית הדין כי מוצא הוא טעם רב לפגם בשיהוי הניכר מצד מערער בהגשת הערר. בית הדין ציין בפסק הדין כי המערערים פנו למשיב בבקשה לשדרוג מעמדו רק בחודש ספטמבר 2018, בהיות המערער בן 26, למעלה מ-8 שנים מאז בגר ומלאו לו 18 שנים. בית הדין הדגיש כי לא נמצא בפיהם של המערערים כל הסבר לאותו שיהוי וממילא ואף אם היה לכך הסבר סביר ומניח את הדעת, הרי שהמצב העובדתי והמשפטי אינו מאפשר בחינה מחדש של מעמד המערער על דרך בקשה לשדרוג מעמדו נוכח כך שהמועד הקובע להגשת הבקשה חל לאחר שמלאו לו 14 שנים.

טענות המערערים

21. לטענת המערער זכאי הוא לא רק לרישיון ישיבה מסוג ב/1 אלא למעמד של תושבות ארעית במשך שנתיים ולאחריה למעמד קבע. לתוצאה זו מציע המערער להגיע באחת משתי דרכים:

הדרך האחת, מבוססת על טענה שהמערער מלכתחילה אינו נחשב ל"תושב אזור" כהגדרתו [בסעיף 1](#) לחוק הוראת השעה ולכן מגבלותיו של החוק כלל אינן חלות עליו. לטענת המערער, הוא נולד בברזיל ומעולם לא נרשם במרשם האוכלוסין של האזור, שהה באזור באופן בלתי חוקי ונאלץ לעבור להתגורר באזור בעקבות מעבר הוריו. עוד טוען המערער, כי בוודאי כיום, בחלוף תקופה ארוכה שבמהלכה שהה בישראל, הוא איננו עוד תושב אזור. לדבריו, הוא איננו תוקף את ההחלטה שניתנה בעניינו בשנת 2008, אשר בגדרה הוחלט להעניק לו רישיון ישיבה מסוג ב/1, אלא את עצם הקביעה הנוכחית כי עודנו תושב אזור, קביעה המונעת ממנו לקבל מעמד קבע בישראל. לדבריו, חל שינוי בנסיבות מאז שנת 2005, שכן מאז מתגורר הוא בישראל במשך 15 שנה ברציפות, מירב זיקותיו כיום הן לישראל, ולפיכך איננו עוד תושב אזור כהגדרתו בחוק הוראת השעה. לעניין זה מפנה המערער לפסק הדין של בית הדין לעררים [בערר \(י-ס\) 3412/17](#) סדר נ' משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה (פורסם במאגרים), [פורסם בנבן] מיום 13.6.2018, שבו נקבע ביחס לעוררת כי בחלוף שנים רבות של מגורים בישראל, היא איננה עוד תושבת אזור, וזאת בהתבסס, בין היתר, על פסק הדין בעניין סלאחאת הנ"ל שבגדרו אושר מתן מעמד ארעי בשל קביעת בית המשפט באותו מקרה כי המערערים לא היו תושבי אזור במועד הגשת הבקשה.

הדרך השנייה מבוססת על טענה שגם אם המערער תושב אזור וחוק הוראת השעה חל עליו, הרי שמועד הגשת הבקשה הראשונה מצד המערערים היה בשנת 1998. במועד זה טרם מלאו למערער 14 שנים, ולפיכך זכאי היה לקבל מעמד קבע כאחיו. לעניין זה טוענים המערערים, כי טעה בית הדין בקובעו כי לא הוצגה ראיה לכך שהוגשה בקשה בשנת 1998, שהרי המשיב עצמו מודה בכך. כן נטען בהקשר זה, כי נפלה טעות גם בקביעת בית הדין לפיה אף אם היה מוכח כי הבקשה הוגשה בשנת 1998 אין לראות בכך מועד הגשת הבקשה הראשונה מהטעם שבקשה זו סורבה. לטענת המערערים, קביעה זו אינה עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון.

לעניין קביעת בית הדין כי הערעור נגוע בשיהוי ניכר, טוענים המערערים כי אין המדובר בשיהוי, שכן אין הם תוקפים את ההחלטה שהתקבלה בשנת 2008, אלא מדובר בבקשה לבחינה מחודשת לנוכח הפסיקה המתייחסת למועד הגשת הבקשה.

טענות המשיב

22. מנגד סבור המשיב, כי דין הערעור להידחות מהטעמים הבאים:

ראשית, לעניין השאלה בדבר היות המערער תושב אזור, טוען המשיב, כי המערער נולד וגדל בברזיל, ובסמוך לאחר הגיעו לישראל, שהה באזור בין השנים 1998 עד 2005, ועל כן יש לראות בו תושב אזור כהגדרתו בחוק הוראת השעה. לפיכך, מטעים המשיב, כי לנוכח הוראות חוק הוראת השעה, מוסמך הוא להעניק למערער היתר שהייה בלבד, ואין בסמכותו לאשר לו מתן מעמד קבע בישראל.

שנית, לעניין מועד הגשת הבקשה, טוען המשיב, כי אין חולק כי המערערים התגוררו באזור בין השנים 1998-2005, ולאחר ששבו להתגורר בישראל, הגישו בשנת 2007 ובשנת 2008 את הבקשות לרישום המערער. לשיטת המשיב, המערערים תוקפים למעשה את ההחלטה משנת 2008, שהרי הם מפנים בטענותיהם לכללים החלים על הענקת מעמד לקטין שאחד מהוריו תושב קבע, למרות שהבקשה לשדרוג מעמד הוגשה רק בהיותו בגיר.

לעניין השיהוי, טוען המשיב כי המערערים הגישו בקשתם בשיהוי רב, רק בהגיע המערער לגיל 26, כאשר במהלך כל השנים מאז שנת 2008 נהנה מרישיון ישיבה מסוג ב/1 אשר חודש מעת לעת. לדברי המשיב, ככל שהמערער אכן אינו תוקף את ההחלטה

משנת 2008, בטענה כי אינה רלוונטית, הרי שענייננו בבקשה של בגיר תושב אזור לקבל רישיון ישיבה בישראל, כאשר המערער לא הצביע על עילה לקבלת בקשתו.

דיון

23. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, נראה כי מסקנת בית הדין מעוגנת היטב בפסיקה ודין הערעור להידחות.

24. עד לשנת 2002 היו זכאים תושבי עזה ויהודה ושומרון לקבל מעמד בישראל במסגרת איחוד משפחות בהתאם לנוהל של רשות האוכלוסין וההגירה מס' 5.2.2001. הנוהל האמור היה בנוי ממספר שלבים שיש לעבור עד לסיום ההליך המדורג לקבלת מעמד קבע בישראל ([ע"ם 6407/11](#) דג'אני נ' משרד הפנים – רשות האוכלוסין, פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] (מיום 20.5.2013) (להלן: עניין דג'אני).

25. המצב הנורמטיבי בעניין זה השתנה ביום 12.5.2002 עם קבלת החלטת הממשלה מס' 1813 שעניינה "הטיפול בשוהים בלתי חוקיים ומדיניות איחוד משפחות בנוגע לתושבי רש"פ ולזרים ממוצא פלסטיני". ההחלטה קובעת, כי משרד הפנים לא יטפל עוד בבקשות חדשות של תושבי האזור לקבלת מעמד בישראל, יקפא הליכים תלויים ועומדים של תושבי האזור; ולא ישדרג את מעמדו של מי שכבר מצוי בהליך המדורג למעמד גבוה יותר (עניין דג'אני, פסקה 7).

26. ביום 6.8.2003 עוגנה החלטת הממשלה [בחוק האזרחות והכניסה לישראל \(הוראת שעה\)](#), התשס"ג-2003 (להלן – חוק הוראת השעה). חוק זה, אשר תוקפו הוארך מעת לעת, אסר על הענקת מעמד לפי [חוק האזרחות](#), הנפקת רישיון לפי [חוק הכניסה לישראל](#) ומתן אישורים לשהייה בישראל על-ידי מפקד האזור למי שרשום במרשם האוכלוסין של האזור, וכן למי שמתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור ([ס' 2 לחוק](#)).

27. עתירות שהוגשו כנגד חוקתיות חוק הוראת השעה נדחו ברוב דעות בהרכב מורחב של בית המשפט העליון, בין היתר בשים לב לחריגים שהוכנסו לחוק בשנת 2005 ולהערות שנשמעו על ידי חלק מחברי ההרכב בדבר הצורך בתיקונים נוספים ([בג"ץ 7052/03 עדאלה נ' שר הפנים פ"ד סא \(2\) 202 \(2006\)](#); [בג"ץ 466/07 גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סה \(2\) 1 \(2012\)](#)).

28. הלכה למעשה, האיסור על מתן מעמד בישראל לתושבי האזור כפוף לחריגים הקבועים בחוק, שחלקם שונו או הוספו לו במסגרת תיקון החוק בשנים 2005 ו-2007. בנוסחו של החוק דהיום, תושבי אזור מעל גיל מסוים (גברים מעל גיל 35 ונשים מעל גיל 25) רשאים לקבל היתר שהייה מאת מפקד האזור על-מנת למנוע את הפרדתם מבני או בנות זוגם השוהים כדין בישראל ([סעיף 3 לחוק](#)); קטינים תושבי האזור שגילם מעל 14 שנים רשאים לקבל היתר שהייה מאת מפקד האזור לשם מניעת הפרדתם מהוריהם ([סעיף 3א3\(2\) לחוק](#)); וקטינים תושבי האזור שגילם עד 14 שנים רשאים לקבל רישיון לישיבה בישראל לשם מניעת הפרדתם מהוריהם ([סעיף 3א3\(1\) לחוק](#)). כלומר, מי שנכנס בגדרי החריגים הנזכרים יכול לקבל, לכל היותר, היתר שהייה זמני מאת מפקד האזור, פרט לקטינים עד גיל 14 שרשאים לקבל רישיון ישיבה. בנוסף לכך, החוק מאפשר מתן היתר שהייה או רישיון לישיבת ארצי מטעמים הומניטריים ([סעיף 1א3 לחוק](#)).

29. בהתאם להוראות [חוק הכניסה לישראל](#) והתקנות שהותקנו מכוחו, וכן בהתאם לחוק הוראת השעה, התקין המשיב את נהלי רישום ילדים שאחד מהוריהם תושב קבע בישראל (נוהל מס' 5.2.0029 שעניינו קטינים שנולדו בישראל, ונוהל מס' 5.2.0030 שעניינו ילדים שנולדו מחוץ לישראל). נהלים אלה מסדירים את דרך הטיפול בבקשות למתן מעמד בישראל לקטינים שרק אחד מהוריהם רשום כתושב קבע בישראל, בקובעם קריטריונים לזכאותו של הקטין. הענקת המעמד מותנית, בין היתר, בכך שיוכח כי מרכז חייהם של הקטין והוריו בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה היה בישראל. הוראות נהלים אלה קובעות, כי קטין שנרשם באזור או מתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור, וגילו נמוך מ-14 שנים במועד הפניה להגשת הבקשה יקבל מעמד של תושב ארצי מסוג א/5 למשך שנתיים, ולאחר מכן יזכה למעמד קבע. לעומת זאת, קטין שנרשם במרשם האוכלוסין באזור או מתגורר באזור על אף שאינו רשום שם והגיש בקשה לקבלת מעמד בישראל בהיותו בן למעלה מ-14 שנים – יקבל היתר שהייה בלבד (היתר מת"ק). כל זאת, בכפוף לעמדתם של הגורמים הרלוונטיים וככל שהוכח מרכז חייהם בישראל.

30. בהלכה הפסוקה נקבע, כי במצב שבו הוחלט על-ידי משרד הפנים כי קטין פלוני, שגילו נמוך מגיל 14, עומד בקריטריונים שנקבעו לקבלת מעמד בישראל, המועד הקובע לעניין גילו של הקטין לפי [סעיף 3א3\(1\) לחוק הוראת השעה](#) יהיה מועד הגשת הבקשה הראשונה. בפרשנות זו נתנה הפסיקה משקל לזכותם של תושבי ישראל ושל ילדיהם הקטינים תושבי האזור לקיים חיי משפחה משותפים, ולסעיף [3א3\(1\) לחוק הוראת השעה](#) המאפשר מתן רישיון ישיבה לקטין תושב האזור, וזאת באופן שמצמצם ככל הניתן את הפגיעה בזכויותיו של הקטין, הנובעת מתכליתו

הביטחוניית של חוק הוראת השעה (עע"מ 5718/09 מדינת ישראל נ' סרור (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 27.4.2011).

31. הנהלים עברו שינויים ותיקונים, בין-השאר בעקבות הערות שהובאו בפסיקה. כך, במסגרת עע"מ 8630/11 רדואן נ' שר הפנים (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 11.6.2014, הודיע בשעתו המשיב לבית-המשפט העליון, כי יאפשר הגשת בקשות עבור קטינים, גם לפני השלמת מרכז חיים של שנתיים, וזאת החל מחודש ספטמבר 2013. בעקבות פסק הדין בעניין רדואן עודכנו הנהלים כך שנוספה להם הוראה בסעיף ג.7.7.3. לשני הנהלים (5.2.0029 ו-5.2.0030) לפיה אם "הוגשו כל המסמכים הנדרשים ולא הוכח מרכז חיים כנדרש (משך שנתיים עובר למועד הגשת הבקשה), הבקשה תישאר תלויה ועומדת ולא תידחה". ובסעיף 7.7.4. נקבע: "סמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל, על ההורה תושב הקבע יהיה להמציא הוכחות אודות קיומו של מרכז חיים בישראל עם הקטין בשנתיים שקדמו...". שינוי זה אפשר, לראשונה, להגיש בקשה גם אם לא התקיים התנאי של הוכחת מרכז חיים של שנתיים בישראל.

עדכון נוסף של הנהלים נעשה ביום 19.4.15, זאת בעקבות עע"מ 6483/14 משאהרה נ' שר הפנים [פורסם בנבו]; ובגדרו נקבע בסעיף ג.7.7.7, כי "בקשות שהוגשו בעבר וסורבו משלא הוכח שנתיים מרכז חיים כנדרש וסמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל ממועד הבקשה שסורבה, פנה העורר תושב הקבע, הגיש בקשה חדשה והוכיח קיומו של מרכז חיים שנתיים רצופות כנדרש, ניתן יהיה לשוב ולבחון הבקשה בהתאם לגיל הקטין במועד הבקשה הקודמת שסורבה מטעמי היעדר מרכז חיים בישראל". כלומר, על-פי התיקון, בהתקיים הנסיבות האמורות, יראה משרד הפנים במועד הגשת הבקשה, אשר סורבה בנימוק של אי-השלמת מרכז חיים של שנתיים, כמועד הקובע בעניין גיל הקטין.

אחר שהוצגה השתלשלות העניינים המשפטית, אבחן את תחולתו על עניינם של המערערים.

המועד הקובע לענין גיל המערער במועד הגשת הבקשה

32. אשר לטענת ב"כ המערערים, לפיה אף אם יש לראות בו תושב אזור כהגדרתו בחוק הוראת השעה, הרי שהמועד הקובע להגשת בקשת המערערים הוא שנת 1998, עת היה המערער קטין מתחת לגיל 14 - אכן, בניגוד לאמור בפסק דינו של בית הדין לעררים, המשיב אינו חולק על עצם הגשת הבקשה מטעם המערערת כבר בשנת 1998, וזאת כעולה

מהבקשה לסילוק על הסף שהוגשה במסגרת הערר ומהמסמך המתעד את הבקשה אשר צורף למסמכי המשיב בערר. אלא שכפי שציין בית הדין, גם אם הוגשה בקשה בעניינו של 1998, בטרם מלאו לו 14, אין היא מביאה לתוצאה לה טוענים המערערים.

33. כאמור לעיל, על-פי התיקון לנהלי המשיב משנת 2015, "בקשות שהוגשו בעבר וסורבו משלא הוכח שנתיים מרכז חיים כנדרש וסמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל ממועד הבקשה שסורבה, פנה העורר תושב הקבע, הגיש בקשה חדשה והוכיח קיומו של מרכז חיים שנתיים רצופות כנדרש, ניתן יהיה לשוב ולבחון הבקשה בהתאם לגיל הקטין במועד הבקשה הקודמת שסורבה מטעמי היעדר מרכז חיים בישראל... ויש לפעול בהתאם לאמור בסעיף 7.3.ג ואילך".

34. הנחת היסוד שבבסיס שינוי נהליו של המשיב, כפי שנעשה בעקבות עניין משאהרה (ע"מ 6483/14 הנ"ל), לפיו יש לראות את מועד הגשת הבקשה הראשונה של הקטין כמועד הקובע לקביעת מעמדו אף אם זו סורבה, הינה שהקטין ומשפחתו המשיכו להתגורר בישראל לאחר דחיית הבקשה הראשונה מתוך כוונה אמיתית להשתקע בה. נוכח כך, ובהסתמך על המשך השהות בישראל והשלמת תקופת שהות של שנתיים, פנו בבקשה חדשה. כלשון התיקון "בקשות שהוגשו בעבר וסורבו משלא הוכח שנתיים מרכז חיים כנדרש וסמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל ממועד הבקשה שסורבה, פנה העורר תושב הקבע, הגיש בקשה חדשה והוכיח קיומו של מרכז חיים שנתיים רצופות כנדרש, ניתן יהיה לשוב ולבחון הבקשה בהתאם לגיל הקטין במועד הבקשה הקודמת שסורבה מטעמי היעדר מרכז חיים בישראל... ויש לפעול בהתאם לאמור בסעיף 7.3.ג ואילך".

35. כלומר, אם סמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים ממועד הבקשה שסורבה לאחר שהוגשה קודם לגיל 14 הוגשה בקשה חדשה, ונשמר רצף מרכז חיים בישראל, יראו את הבקשה החדשה כאילו הוגשה במועד הבקשה שסורבה משום שבאותה עת טרם השלים אותו קטין תקופת בת שנתיים בה מרכז חיו בישראל.

ברי כי בנסיבות שבהן בסמוך לאחר סירוב הבקשה עברו המערערים להתגורר באזור למשך תקופה משמעותית של שבע שנים, לא ניתן לראות במועד הגשת הבקשה בשנת 1998 כמועד הקובע לעניין בחינת מעמדו של המערער. נוכח המעבר לאזור ומשחלפו השנים, הסתיים ההליך משנת 1998 וההחלטה בעניינו נעשתה חלוטה. ההליך שנפתח

בשנת 2008 לאחר מגורים ממושכים באזור הינו הליך עצמאי, שנפתח בהיות המערער כבן 16.

36. למעשה, כפי שמציין המשיב, הטענה שהעלה המערער בשנת 2018, כי את בקשתו משנת 2008 יש לייחס לבקשה מ-1998, עולה כיום בחלוף למעלה מ-20 שנה ממועד הגשתה של אותה בקשה וההכרעה בה, ועל כן נגועה היא בשיהוי ניכר. התנהלותם של המערערים לאחר הגשת הבקשה בשנת 1998 מלמדת כי זו נזנחה על ידם לחלוטין במשך שנים ארוכות. המערערים אינם חולקים על כך שבסמוך לאחר הגשת הבקשה בשנת 1998, עברו הם להתגורר באזור למשך תקופה ארוכה של שבע שנים תמימות. בנסיבות שבהן אין חולק כי מרכז חייהם של המערערים בשנים שלאחר הגשת הבקשה הועתק לאזור למשך תקופה ארוכה, אין הצדקה לראות במועד הגשת הבקשה בשנת 1998 כמועד הקובע לענייננו.

37. מאחר שהמשיב קבל את הבקשה שהוגשה בשנת 2008, והעניק למערער רישיון ישיבה מסוג ב/1 ולאחיו רישיון ישיבה ארעי מסוג א/5, הרי שיש לראות במועד זה כמועד שבו הוכיחו המערערים כי הם עומדים בדרישת הנוהל לקיום מרכז חיים בישראל, וכי ממועד זה ואילך ניתן להחיל עליהן את ההליך המדורג. אלא שבמועד זה היה המערער, יליד אוגוסט 1992, כבן 16, ובוודאי בן למעלה מ-14. כך גם אם נניח כי המועד הקובע בענייניו הוא הגשת הבקשה שהוגשה וסורבה בשנת 2007, הרי שאף במועד זה היה הוא בן למעלה מ-14 שנים. בנוסף לענין זה ראו והשוו גם [ע"מ 6409/11 שוויקי נ' משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה \(פורסם במאגרים\)](#), [פורסם בנבו] מיום 25.8.2015, ובו נדחה ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים [בע"מ 10549-02-11](#), [פורסם בנבו] מפי כב' השופטת נ' בן-אור. בית המשפט העליון קיבל את קביעתו והנמקותיו של בית המשפט לעניינים מינהליים אשר דחה את טענת העותרים לפיה מועד הגשת בקשתם הוא שנת 1994, מאחר שבקשה זו נזנחה במשך שנים ארוכות וכן מאחר שלא הוכח מרכז חיים במשך השנים הארוכות שלאחר הגשת הבקשה. על כן, מועד הגשת הבקשה לצורך בחינת מעמדו של אותן עותרות היה שנת 2001, עת הגישו בקשה נוספת ולאחריה הוכח כי המשיכו לשהות בישראל.

המערער כ"תושב אזור" ותחולת חוק הוראת השעה

38. משנקבע כי מועד הגשת הבקשה הוא בשנת 2008, או לכל המוקדם בשנת 2007, תיבחן טענת המערער כי אין לראותו כ"תושב אזור" לצורך תחולת הוראות חוק הוראת השעה.

39. המונח "תושב אזור" מוגדר [בסעיף 1](#) לחוק הוראת השעה כדלקמן:

"מי שרשום במרשם האוכלוסין של האזור, וכן מי שמתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור, ולמעט תושב יישוב ישראלי באזור".

הגדרה זו תקפה מאז תיקונו של חוק הוראת השעה ביום 1.8.05. עד אותו תיקון היה נוסח ההגדרה כך:

"לרבות מי שמתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור, ולמעט תושב יישוב ישראלי באזור".

ההגדרה הנוכחית חלה על "שתי קבוצות אוכלוסיה שונות שאין ביניהן זיקה בלשון הסעיף – זו הרשומה במרשם האוכלוסין באזור וזו שאינה רשומה" ([עצ"מ 1621/08](#) מדינת ישראל נ' חטיב, (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 30.1.2011).

40. בענייננו, נולד המערער בברזיל בשנת 1992, ובהיותו כבן חמש, בשנת 1997, הגיע לישראל. בסמוך לאחר הגעתו לישראל, החל משנת 1998 עבר להתגורר עם הוריו ברמאללה שבאזור למשך שבע שנים תמימות, עד לשנת 2005, או אז עבר עם אמו להתגורר בישראל. הלכה למעשה, מרבית שנות ילדותו, התגורר המערער מחוץ לישראל – תחילה בברזיל ולאחר מכן התגורר במשך שנים ארוכות באזור. המערער שבה והודתה בתצהירים שהגישה ובריאיונות שנערכו אצל המשיב, כי התגוררה עם ילדיה באזור במהלך כל אותן שנים. אין בפי המערערים טענה לקשר משמעותי כלשהו אותו קיימו עם ישראל במהלך כל התקופה הארוכה הזו.

41. מאחר שאין עוררין על כך שהמערער התגורר באזור בין השנים 1998 עד 2005, הרי שאף אם אינו רשום באזור, די בכך להחיל עליו את נוסחה של הגדרת "תושב אזור" כפי שעמד בתוקף במועד מתן ההחלטה בבקשה להסדרת מעמדו, בשנת 2008, וכפועל יוצא את חוק הוראת השעה ([עצ"מ 5569/05](#) משרד הפנים נ' עויסאת (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 10.8.2008; הלכת סרוור הנ"ל). אכן, בקשת המערער לרישום ילדיה בשנת 2007 ובשנת 2008, הוגשה כשנתיים לאחר מגוריה בישראל, אולם אין די בכך כדי לראות בילדיה, במועד הגשת הבקשה, כתושבי ישראל. כפי שהוסבר בהלכת סרוור הנ"ל:

"אף שקיומו של מרכז חיים בישראל בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה הוא תנאי לקבלת מעמד בישראל בהתאם לנוהל רישום ילדים, אין משמעות הדבר כי כל מי ששהה שנתיים בישראל עובר להגשת בקשתו איננו עוד 'תושב אזור'. התנאי של תקופת מגורים בת שנתיים בישראל עובר להגשת הבקשה הוא תנאי כללי שחל על כל מי שמבקש לקבל מעמד בישראל – לרבות מי שאיננו תושב אזור. בחינת מרכז החיים בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לא נועדה לשלול את היות קטיין תושב אזור, אלא נועדה לוודא כי אותו קטיין זר המבקש מעמד בישראל, בין אם הוא תושב האזור כמשמעותו בחוק הוראת השעה ובין אם לאו, אכן מתגורר דרך קבע בישראל בתקופה הרלבנטית".

42. אמור מעתה, גם אם ניתן לראות את המערער כמי שבפועל התגורר בישראל דרך קבע במועדי הבקשות משנת 2007 ומשנת 2008 להסדרת מעמדו בישראל, עדיין לצורך תחולת חוק הוראת השעה נותר הוא במועד הגשת הבקשות בשנים 2007 ו-2008 "תושב אזור".

43. משחל חוק הוראת השעה על המערער, בדין נדחתה הבקשה להסדרת מעמדו על דרך רישיון ישיבת קבע, לאור הוראת [סעיף 2](#) לחוק שאסרה, ועודנה אוסרת, על שר הפנים ועל מפקד האזור לתת לתושב אזור רישיון ישיבה בישראל. המערער, שכבר במועד הגשת הבקשה שהוגשה ביום 4.3.2007, ובוודאי במועד הגשת הבקשה מיום 21.1.2008, שבעקבותיה ניתנה החלטת המשיב בדבר מעמדו, היה בן למעלה מ-14 שנים, לא היה זכאי אפוא לרישיון ישיבת קבע בישראל.

44. בית המשפט העליון הגיע לתוצאה דומה משבאו לפתחו מקרים שנסיבותיהם דומות לעניין שלפניי. כך למשל נפסק ב**בג"ץ 9794/02** אלעביד נ' השר לביטחון פנים (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 28.5.2007, כי בנסיבות העניין ונוכח הגדרתו של 'תושב אזור' בחוק, יש לראות את העותר, אשר התגורר בשטחי הרשות במשך 3 שנים בטרם נכנס לישראל, כנכלל בגדר הגדרה זו של "תושב אזור" בחוק הוראת השעה. עמדה זו הובעה בנסיבות שבהן נדון מעמדו של בן זוגה של תושבת קבע שהיה אזרח זר (מצרי) ולא היה רשום במרשם האוכלוסין של האזור, התגורר בישראל במשך שלוש השנים הקודמות לנישואיו לעותרת, לאחר שלוש שנים בהן התגורר באזור לאחר כניסתו לשם ממצרים (ראו גם **עת"מ 407/07** אלדרדון נ' שר הפנים (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 7.9.2009).

45. דוגמא נוספת ניתן למצוא בעניין שוויקי (**ע"מ 6409/11** הנ"ל), [פורסם בנבו] בגדרו נדחתה עתירת המערערים נגד החלטת המשיב שלא לשדרג את מעמדן של המערערות, בנותיה של תושבת קבע, למעמד של תושבות קבע. באותו מקרה, כפי שאירע בענייננו, אחיהן של המערערות קיבלו מעמד קבע מכוח מעמדה של אימם, ואילו בקשתן

למעמד קבע של אותן מערערות סורבה בשל היותן מעל לגיל 14 במועד הגשת הבקשה למתן מעמד, והן קיבלו היתרי מת"ק בלבד. כפי שאירע כאן, אף בעניין שוויקי היו העותרות בעת שנדון עניינן בבית המשפט כבר בגירות המתגוררות בישראל שנים ארוכות ונשואות לתושבי קבע. בית המשפט העליון עמד על כך, כי תוצאה זו, חרף הקושי האנושי הטמון בה, היא התוצאה המתחייבת מכוח הוראות החוק. בית המשפט העליון הבהיר כי הפתרון לסוגיה זו מצוי בידי המחוקק.

46. בהקשר זה ייאמר, כי אין בידי לקבל את פרשנות המערערים למונח "תושב אזור", לפיה בחינת מרכז חייו של המערער כיום מחייבת את המסקנה כי המערער איננו עוד תושב אזור, ועל כן אין להחיל עליו את הוראות חוק הוראת השעה. פרשנות זו למעשה מרוקנת מתוכן את תכליתו הביטחונית של חוק הוראת השעה.

47. פרשנותם המוצעת של המערערים נדונה במסגרת [בג"ץ 813/14](#) פלוניס נ' שר הפנים (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 18.10.2017, במסגרתו נדונו מספר עתירות אשר יצאו חוצץ כנגד היקפו של האיסור לשדרוג מעמדם של תושבי אזור וביקשו לשנותו באופן שיאפשר את שדרוג מעמדם של תושבי אזור השהים בישראל במסגרת איחוד משפחות מזה שנים ארוכות. העתירות התבססו בעיקרן על פסק הדין בעניין דג'אני ועל פסקי הדין שבאו בעקבותיו, בגדרם הביעו השופטים את דעתם כי צריך להימצא פתרון כללי לכל אותם תושבי אזור שהגישו בקשה לאיחוד משפחות עוד לפני שנחקק חוק הוראת השעה, בנסיבות שבהן מתגוררים הם בישראל שנים ארוכות (הערת השופטים בעניין דג'אני הובעה מספר שנים לאחר פסק הדין הידוע בעניין דופש שבו נקבע, בהסכמת המדינה, כי מקום שבו התנהלות הרשויות בטיפול בשדרוג המעמד ערב החלטת הממשלה היה לקוי – ניתן יהיה להתגבר על איסור השדרוג ([עע"מ 8849/03](#) דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים) (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 2.6.2008).

במהלך הדיון בעתירות [בבג"ץ 813/14](#), [פורסם בנבו] הוגשה ביום 11.4.2016 הודעת המדינה, לפיה שר הפנים החליט לפעול להארכת חוק הוראת השעה בשנה נוספת, עד לחודש יוני 2017, ובה בעת, נמסר כי השר החליט לשנות ממדיניותו, וכי בכוונתו לאשר את שדרוג מעמדם של תושבי אזור המחזיקים בהיתרי שהייה בישראל שבקשתם להיכנס להליך איחוד משפחות אושרה עד לסוף שנת 2003, במובן זה שיינתן להם ולילדיהם שנולדו לאחר יום 1.1.1998 רישיון לישיבת ארעי בישראל מסוג א/5. זאת, בכפוף לתנאים הדרושים לבחינת בקשות מסוג זה והם הוכחת מרכז חיים בישראל, הוכחת כנות קשר הנישואין והמשך קיומו והיעדר מניעה ביטחונית ופלילית. עוד נמסר כי השדרוג

האמור ייעשה מכוח [סעיף 1א3](#) לחוק הוראת השעה המתיר מתן רישיון לישיבת ארעי מטעמים הומניטריים. בית המשפט העליון ציין, את דברי המדינה, לפיהם ההבחנה בין מי שהגיש בקשה לאיחוד משפחות לפני החלטת הממשלה והחוק לבין מי שעשה כן בשלב מאוחר יותר נסמכת על האמור בנימוקי פסק הדין בעניין גלאון, כי בני זוג ישראליים שבחרו להקים משפחות עם תושבי האזור לאחר ששונו "כללי המשחק" עשו כן בידיעת המצב המשפטי בישראל.

העותרים באותן עתירות אמנם בירכו על החלטת השר לאפשר את שדרוג מעמדם של מי שהגיש בקשה לאיחוד משפחות עד לסוף שנת 2003, אולם, לגישתם החלטה זו אינה ממצה את הסעדים שהתבקשו בעתירותיהם. העותרים טענו כי משמדובר בחוק שתכליתו ביטחונית, אין הצדקה לתלות את הזכאות לשדרוג במועד הגשת הבקשה לאיחוד משפחות, אלא השאלה היא משך הזמן שחלף מאז נכנס מבקש ההיתר לישראל והמסוכנות הנשקפת ממנו בחלוף אותו זמן. בהקשר זה, ציינו חלק מהעותרים כי לשיטתם יש לקבוע כי תושבי אזור השוהים בישראל מעל לתקופה מסוימת (חלק מהעותרים הציעו תקופה של חמש שנים) יהיו זכאים לשדרוג מעמדם.

בית המשפט העליון הבהיר תחילה, כי אין לקבל את טענת העותרים לפיה כל תושב אזור השוהה מספר שנים רב בישראל במסגרת איחוד משפחות זכאי לשדרוג מעמדו. בית המשפט העליון תחם את גבולות הגזרה של פסיקותיו הקודמות הנוגעות למציאת פתרון לתושבי אזור השוהים בישראל תקופה ארוכה, בקובעו כי מצומצמות הן לקבוצת אוכלוסייה מסוימת שהייתה "בצנרת", עליה נמנים תושבי האזור ששהו בישראל ערב החלטת הממשלה. בית המשפט הדגיש כי קבלת הטענה לפיה צריך להימצא פיתרון לכל תושב אזור השוהה בישראל שנים ארוכות, משמעה קריאה לתוך הפסיקה דבר שאין בה.

יתרה מכך, בית המשפט התייחס מפורשות במסגרת פסק דינו לפרשנות המוצעת למונח "תושב אזור" מצד העותרים באותה עתירה, פרשנות הדומה לזו שהוצעה בפי המערערים שלפניי, ודחה את הטענה לפיה ניתן לפרש את חוק הוראת השעה כך שמי ששוהה בישראל כדין משך שנים ארוכות (וככלל הציעו חלק מהעותרים פרק זמן של חמש שנים), לא ייראה כ"תושב אזור" שעליו חל החוק. בפסק הדין נקבע כי אין המדובר בפרשנות העולה מלשון החוק ומתכליתו, כי אם בבקשה לסעד חוקתי. בפסק הדין הודגש כי פרשנות זו אינה מתיישבת עם תכליתו הביטחונית של חוק הוראת השעה, וצוין, כי בפסקי הדין בעניין עטאלה ובעניין גלאון הובאה עמדת המדינה שלפיה ביסוד החוק עומדת הגישה, שלפיה "חזקת המסוכנות" הנשקפת מתושבי האזור עשויה להתממש לאחר קבלת המעמד

בישראל. לצד זאת נשמעה בפסיקה העמדה שלפיה דווקא בחלוף הזמן עשויים מקבלי ההיתר לבצע פעולות טרור ([בג"ץ 5539/05](#) עטאללה נ' שר הביטחון, (פורסם במאגרים), [פורסם בנבו] מיום 3.1.2008, פסקה 11 לפסק דינו של השופט א' גרוניס).

בפסק הדין נקבע, כי אין זו העת להורות על סעדים חוקתיים, ולו מהטעם שהחלטת שר הפנים האמורה פתחה פתח לשדרוג תושבי אזור השובים בישראל במסגרת איחוד משפחות במישור המינהלי, באמצעות פנייה לוועדה ההומניטרית מכוח 1א3 לחוק הוראת השעה. בית המשפט העליון הבהיר כי אמנם החלטת השר מוגבלת לקבוצה מסוימת של תושבי אזור שהגישו בקשתם עד לשנת 2003, אך לכאורה – מבלי לקבוע מסמרות בדבר – אין מניעה להעלות טענות כנגד היקפה בהליכים המתאימים (פסקה 24 [בבג"ץ 813/14](#) הנ"ל [פורסם בנבו]; בהקשר זה הפנה בית המשפט העליון להערתו של כב' השופט נ' הנדל בעניין גלאון (פסקה 5), שהצביע על האפשרות לפרש באופן רחב את הסמכות ליתן היתרים מטעמים הומניטריים).

48. הנה כי כן, גישתם של המערערים לפיה יש לראות במי ששהה במשך שנים ארוכות בישראל כמי שאיננו עוד תושב אזור, אינה עולה בקנה אחד עם לשון החוק או עם תכליתו ואף לא עם הלכות שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון.

אשר על כן הערעור נדחה.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ו' אלול תש"פ, 26 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

תמר בוק רפפורט 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה